

جزئیات روشن‌کننده کلیات

عباس عبدي

تحلیف هم تمام شد. يك هفته هم فرصت هست براي معرفي كابينه و كسب راي اعتماد. آنچه در جلسه تحلیف فصل مشترك سخنان بود، كوشش و تعهد براي رفع مشكلات بود. به نظر مي‌رسد مناسب نبود تا در نشستی كه مهمانان خارجي هستند از مسائل داخلي سخن گفته شود، هر چند آنچه را كه گفته شد امر پنهاني نبود و آنان از طريق سفارتخانه‌هاي خود به خوبي در جريان مسائل ايران هستند، ولي در هر صورت به لحاظ رعايت امور متعارف بهتر بود كه اين مسائل براي جلسات راي اعتماد گذاشته مي‌شد. در هر حال گذشت و بايد فراموش كرد و اين مشكل گویندگان است تا مردم. اگر به فصل مشترك سخنان كه همان حل مشكلات است پردازيم، در اين باره بايد گفت مشكل چیست؟ راه‌حل كدام است؟ به طور قطع همه مشكلات را هم نمي‌توان حل كرد و بايد اولويت‌بندي كرد. مهم‌تر اينكه مشكلات را بايد اصلي و فرعي كرد. براي نمونه كاهش رشد جمعيت يك مساله و مشكل است ولي در برابر مشكلات اصلي مثل وضعيت وخيم بيماري كوييد۱۹، تورم، بيكاري، پايين بودن درآمدها، محیط‌زیست، نظام بانكي، اختلال در تامين نيازهاي ضروري مردم مثل برق، آب، نان و انرژي، مساله تحريم‌ها و... فرزندآوري مساله‌اي اصلي محسوب نمي‌شود. به معنای ديگر پيش از پرداختن به مساله فرزندآوري و حل آن، بايد به حل مشكلات و مسائل اصلي پيش‌گفته همت گماشت. دولتي كه هزينه‌هايش با درآمدهايش همخواني ندارد، كسر بودجه زيادي دارد، تورم سرسام‌آور است، هرگونه هزينه كردن براي فرزندآوري اتلاف منابع است، زيرا نه تنها مشكل را حل نمي‌كند، بلكه چون مشكلات اصلي را به حاشيه مي‌برد يا تشديد مي‌كند، فرزندآوري را هم كمتر خواهد كرد. به علاوه وظيفه اوليه حكومت حفظ شهروندان خود است نه فرزندآوري، در حالي كه فوت ناشي از كرونا به شدت بالا رفته و گرايش به مهاجرت هم روزافزون است...

بايد فكري به حال اين دو مساله كرد كه افراد زنده و حفظ آنان واجب است. در هر حال اميدواريم كه در جريان راي اعتماد به كابينه، دو نکته زير به خوبي روشن شوند؛ اول اينكه مسائل اصلي و محوري از نظر دولت جديد كدام است؟ دوم اينكه چه راه‌حلهايي را با توجه به امكانات موجود براي حل آن مسائل تدارك ديده است؟ آنچه كه در جريان تحلیف گفته شد، به عنوان يك متن كلي مشكل چندان

نداشت و حتی با توجه به خاستگاه رییس دولت قابل پذیرش هم بود، ولی هیچ‌گاه با کلیات نمی‌توان داورى کرد که چه اتفاقی رخ خواهد داد. کلیات خوب است، ولی این جزییات است که آن کلیات را عملیاتی و قابل نقد و ارزیابی می‌کند. یکی از ایده‌های کلی و محوری اظهارات آقای ریسی در سخنرانی تحلیف چنین بود: «مردم عزمی راسخ دارند و اراده آنان قرار گرفتن کشور در مسیر عدالت، پیشرفت، آزادی و عزت است.» این گزاره به معنای آن است که تاکنون در این مسیر نبود و مردم اکنون می‌خواهند در این مسیر قرار گیرد. خوب! باید توضیح داد که چرا چند دهه در این مسیر نبوده؟ اکنون کدام عامل تغییر کرده است؟ همه ساختارها که دست نخورده است، انتخابات هم که در گذشته بوده است. به علاوه؛ پاسخ به این پرسش را هم نادیده می‌گیریم. آیا نباید گفت که کدام سیاست‌ها باید تغییر کند تا در این مسیر قرار گیرد؟ قانون که همان است، نهادهای اصلی بالادستی که همان است، دستگاه قضایی هم که همان بوده و هست، پس این چه مسیری است که با وجود ثبات قانون و این نهادها باید تغییر کند؟ نکته دوم در سخنان رییس مجلس بود که گفت، دوره پاسخگویی است. خیلی عالی. ولی پاسخگویی جزییاتی دارد؛ اول دسترسی مردم به اطلاعات و اخبار، دوم وجود و دسترسی به رسانه برای پرسشگری، سوم امکان بحث و گفت‌وگو درباره نکات و پرسش‌های مطرح شده و در نهایت اقدامات اجرایی علیه پاسخگو در صورتی که پاسخ‌هایش قانع‌کننده نباشد. همان شرط اول با طرح صیانت زیر سوال رفته است. نه تنها دسترسی بلکه امکان انتشار و حتی گفت‌وگو با چنین طرحی سلب می‌شود. این چه نوع پاسخگویی است که از ابتدا خلاف شروط آن عمل شده است؟ همین جزییات است که آن سخنان کلی را تفسیر و روشن می‌کند. امیدواریم در جریان رای اعتماد شاهد چنین جزییاتی باشیم.